

XERRIM

SETMANARI BILINGUE, SATIRIC Y DE BON HUMOR

Es torró de Nadal

A cà mestre Agapito, un fusté d'aquèst reguals, hey ha una grossa alegria aqué t demati.

Nada menos que mestre Agapito vol celebra en aquí sas festas de Nadal y per dit motiu ha duit un bossinet de torró d'aquést que se diu de Jijona, lo qu'ha estat causa d'alsua una alegria immensa an aquella casa, y fé trabucá es cervell an es fiy menut que no pot comprehend com un bossi de torró tant petit ha de bastá per cinc (mare, pare y tres fiys).

A la fi es rellotje de la Vila tocan las dotse y madó Petronilia posa unes esto vayas a d-muni sa taula, hey anyadeix es de nés objectes necesaris per menjá y dona orda de que tothom a sa taula, y en menos témos des que s'emplea per di: A tothom ja esta assegut an es seu respectiu puestio y joh horror! notan que sa mare per aume ta més s'alegria ha duit un cortó de vi de doise lo qu'es causa de que bròtigues una estruendosa manbelleta da amb tanta furia, qu'és si segon casi fa toma a sa mare sa grixonera que dú. La destapa y se presenta a sa vista de tots un succulent arrós amb oli, qu'és rebut amb un altre delirant ovació Amb un instant sa grixo tera es buidada posant s'arrós a dins e plats, y en menos témos des que s'emplea per canta un credo es plats son buidats.

Después madó Petronilia los tréu una cuxeta de coni y una aleta de galina rosada, però ha resultat qu'heu ha rostit en poc seim y poc oli y ha sortit un poc si és no és, però aixó no ha quitat que fos rebut amb fervents aplausos.

A la fi s'acaba es rostit, y mestre Agapito fa du un plat net a sa dona y amb moltes de ceremonis vā a treure es tres de torró, y cuánt entre es rebut en sa Marcha Real que entona es fiy majó, es témps qu'es segon toca es tambó amb dues cuyeras y un plat, mentres qu'es retit torna pensà com bastarà aixó per cinc. Mestre Agapito agafa es guinavet y divideix es tres de torró en dues parts.

Amb aixó senten veus d'un homo a dins s'entrada, que a la fi resulta esse es sereno que los vé a dona sas bones festes. Homo y dona acordan donarli dos céntims y tots dos surten per fe entrega des consabut capital an es sereno. Es si s'oputan per quedarse an es menjadò, miran y toquen un poc es torró y es fiy majó y es segon vā a mira desde es portal qui na cara fa es sereno rebe t aquell petrocí; amb això tornen tots y se seuen a sa taula pero joh barbaritat! ha desaparecut un des dos irosses de torró. S'omare s'empija, y així com en brevetja de teni cuàlidats detectivescas, m'embolica es fiy majó y li diu:

— Vamos, qu'ets fet cuánt jo no hey he estat?

— M'he mirat es torró l'he tocat en so dit y men he anat an es portal.

— ¿Y tú? — diu es vey an es fiy segon.

— Jo he alsat es torro, l'he mirat y l'he tornat deixá a dins plat, y men he anat an es portal.

— ¿Y tú? — demena s'ompare an es fiy mes menut.

Aqués! sa grata es cap, y alsant es derre tres de torro en sos dos dirs, diu:

— Jo he alsat s'altra tres així y he fet així — y el s'afica a dins sa boca d'hont ja no en torna sortí più.

S'ompare li envesteix y li dona un ventim ventam d'aquests de padre y muv senyor mio, y sa mare el tanca a dins es rebost, es témps que mestre Agapito mira es plat des torró buit y exclama:

— Vaje, s'esta vist: Una persona no pot passa una, festas de Nadal cumolidas.

Pep Nov

Per sa proxima setmana
IGRANS INVENTADES!
EXIT ACABAT!

An es lectós d'EN XERRIM

NADAL

Nadal dia de torrons
Nadal dia de rostits.
Nadal dia de farsits.
Nadal dia de cansóns.
Nadal dia de ets endiots.
Nadal dia de bons-vins.
Nadal dia de fruits fins.

Nadal dia de ets atlots.
Nadal dia de pastós.
Nadal dia de paixadas.
Nadal dia de engatadas.

Nadal dia de dolsós.
Per Nadal un res se pliny.

Per Nadal un cinti y beu.
Per Nadal un homo veu

qu'es feliz un pic en s'any.

Y amb aqxest tan feliz dia
volem sé ben educats

diguentvós lectós amats
amb molta de cortesia:

— Desitjam passee sas festas
ben alegres y xalestas

menjant porcellas rostidas,
llevó gallinas farci las,

neulis, coques y torrons,
grapin i das y bom ons,

fruitetzs ben confitidis
anous y metles torradas

y begueu ví superió
que vos alluny sa fredó
y an es covarts vos anim,
y vos fassigue entrá en fam
Aixó es cuá it vos desitjam

ES REDECTÓS d'EN XERRIM

Torrons

Sebreu tois així com sona
que per torrons de primera
de tota especi y mauera
pero tot de classe bona,
tan barato qu'un no'hu creu
no'hu de doná altre passa
mes qu'aná a s'Estany de Plàssa
y vos ne convensem.

Tenda de Comestibles «Ca'n Putxet» de Gabriel Pomar, Plassa de sa Constitució.— SOLLER.

De sa Regió

EN XERRIM dona sas bonas festes a tots es seus Corresponsals y los desitja que les passin amb més salut y alegria qu'ets altres anys.

DE MANACÓ

— Ola bon amic! ¿Quin senyal per aquí?
— He vengut a te un petit negoci.
— Me alegro y... — que tal per Ciutat?
— Vá con vā; fins que venga es Carnaval no anirem alegres.

— Per aquí ni d'una manera ni de s'altre, se passa es témps amb un complet fastidi.

— ¿Qué no se fan reunionetas?

No. Perque resulta que ses sogres peteixan molt de beatas esquitarellas, y per consegui un divertiment primé han de fè un acte de contricció, y llevó se concienci no el s'ho permet y quedám en lā.

En cuánt a ses que tenen ales, fa una temporada qu'es Batle las va xillá, y com no poren volà tenen pò des falcó y domés van a Ciutat perque es tren las hi dū.

— ¡Calla! ¿Qué no son sas Boscetas y na Riset?

— Heu ets endevinat.

— Casi sempre hey son; però no está xillardas, perque ahí capvespre, acompañadas de sa mare vengueren a ca sa tia Maria (com li deys voltros des poble) y en tres pessetas me vaitx devertí bastant y més n'hagués volgut.

— Idó serà que ja han tret plomes.

— Pelut.

(Continuará)

DE ALGAIDA

Endevineya algaidahina.

— A qué no endevinas qui es qui hey veu més en sa nit y a las tocas? — Una ólibe.

— Cá homo una óliba! — Un mussol. — Cá homo un mussol. Idó una rata pinyada.

— Bé; una rata pinyada hey veu molt, agafa es moscats en fusca per molta qu'en fassi, però... encara no es aixó. — Idó vés a inflá

moneyas; no'hu sé =Idó s'Ajuntament d'Algaida. — Volste fé trons!, sols no tocas a Mallorca. — ¿Qué vols di? ja veuras tú com ten donaré proves. Aquests homos que governen es poble algaidahí, van des cassino a casseu y de casseu an es cassino, y moltas de nits han d'atreveressa es poble amb una fosca tan gruxada que la poden taya amb un guinavet amb oscas. Y lo qu'és més admirable qu'a pesa de navegá amb tante de fosca, encara no s'han romput may es nás voltant un cantó com molts el s'han romput per causa de no haveri fanals. — Y te penses tú que si no hey vessen més en sa nit que de dia, no haguesen posat fanals per la xeca y per la meca tenguient com tenen sa bossa des poble? — Tens rahó. Hey veuen més que sas ratas pinyadas.

X. X.

DE BUNYOLA

Aquí van dues retxes per un pollo y una polla que tenen sa ditxa de viura an es carré de s'Arrabal y sa desditxa d'està mes anemorats qu'una pareya de porcellins.

Ell es un jove que cuánt no vá poré fé res en na Juanayna des carré de Sant Miquel, se llempia sas sebatas y sen aná a na Manela, y v'asse despatxat igualment que na Juanayna. Però així com ell no'n te gens no se picá y qu'ha estat, no rés.

Passaren varies setmanas y botant botant vengué sant Mateu, y ell que a la cuenta té un bon nás, digué: «Ara si li feya sa petició podia essé me donás un si». Y dit y fet si torná presentá demenantí lo mateix ey, com que qui té sa boca àgra cerca ferirse dolsa, accedi a lo que li denanava, li vá doná dulces y altres cosas dolses y tot v'aná seguint com una seda. Però pasaren sas festas, y vent sa consabuda dulcinea que no seguiria igual, s'arromangá fins an es colsons y li digué: — Toní te vuy enterá: Idó munpara m'ha dit: — Fiya meua festas passeadas coques menjadas.

Ets un animal de sol que pe sas parets sa viu: Encara que sigas viu na Manela no te vol.

UN CARAGOL DE PARET

D'ALARÓ

PRIMERA PART

¿Que no estau enterats de lo que passe, e dins aqxest poble? Idó ni há un molt presunit o sia un que preten molt, y que per lo tant se pense essé més qu'ets altres, però no's qu'heu sia, perque tots es qui el coneixen el tenen per lo qu'és o sia per un no rés, y que consti que de lo que sol preteni més és, de teni es nás més grós qu'una pastenaga y més mal fet qu'un bunyol sense forat (que per cert l'hey té).

¿No sabeu qui és aqxest? Idó es el senyó Julià en Mariné «Gafa» o «Es Potecari des nás». Idó aqxest honorable «Potecari des nás» es un qui sempre s'ha pensat essé més viu qu'els altres volguentsé riura de totas sas personas hagudas y per havé, y fent befe de cualsevol, encara que no hey haje motiu perfern, allà anònt no veu que sa befe la se pot fér a demunt ell, qu'és més pür que dat a fey més torpe qu'una banastre de bressa.

També vol sé creure que ses atlotas qu'ell tracte las te baix es seu domini, y que los fá fe lo qu'ell vol. ¡Ah ignorant! ¿Y que te pen-ses seró creure a sa gent? ¿Qué no veus que coneixen y saben molt bé qui éts tú? Ja sabem ja, qu'ets un que molts de dilluns ja no en dús cap a dins sa butxeca; y lo que també sabem es es pas de sa figuera.

¿Qué no el sabeu? Idó sa próxima semana si Deu heu vol, heu contarem en sa Segona Part.

UN QUI TE CONEIX

DE MURO

Es Barbó murero a Inca

Lletjirem s'altre dia an es número 95 des setmanari «Foch y Fum» un articlet firmat pen Llorens Beltrán y encapselat pes rotul «Es Barbó inquiero per Muro».

En Nick Karter que sempre te sa pipella alta a demunt es seu poble, cuánt vé questa novetat no pogué menos de ficsaré amb aquesta nota y francament si a las fosques estave abans de lletjiré, a las fosques va quedá despues d'haverlé lletjida, porque, o em Nick Karter no sab lletji es mallorquí, sa llengo que li ensenyaren es seus pares cuánt era petit o mal me matin si en tot s'article hey vaitx veure une idea; dic malament, una ni vaitx veure, que per cert estava tancada a dins parentesis, segurament perque mos hi ficsassim es mureros y en la cual mos tire un piropo.

Senyó Barbó, moltes gracies pes piropo, però si ha de torná escriura sobre Muro pro-curi essé mes explicit que sinó mos ferá tra-bucá es seny.

NICK KARTER

DE POLLENSA

Dilluns passat s'altre ben dematinet, passá un fet indigne d'un poble com Pollensa.

Pés carré del Temple, un tal Bartomeu, molt canet, pegá amb una clau inglesa a un cosi seu que segons informes nom Guiem. La cuestió v'assé qu'aquest quedá desmayat amb un parey de forats an es cap.

Sin embargo es nostros municipals, eren per tot menos an es lloc des sucesos.

¿Y sap es lectó perque vengueren tals es-càndols? Pues sencillament per causa des joe-tors. Quin dia será aquell que se cremaran es dits tots aquells que toquin sascartes!

Y ja que parlam des joc, no será per de-més que diguem quatre paraulas.

Segons informes a devora ca's Carnicé-Tortet, hey ha una casa, qu'és sa reunio de tots es sabatés mes ganduls y jugadós des poble. Tots hey entrén en dòbbés, y molts en surten en so cap baix y sa butxeca buida.

Senyó Batle; huelga tota esplicació.

GOLFO

DE BINISALEM

An es carré de Seuya y a s'estrem oriental pasá un lanse, segons mos diu un jove qu'en-cara no té pels a an, es morros y que pocas vegadas sap mentí.

Consisteix seg ns aquest mateix, en que una jove que li ha demostrat tenir moltísima confiança, segons demostra es fet, y que creim es veritat, per sa sola causa de qu'algunas de sus seues amigas mos han dit per clá, mes clá encara que sus tocadas que sense essé músics ningúns des dos, en tanta freqüenci repeiteixen cu nt van a pass eix tets horabai-xas ja entrada sa nit.

Lo únic que trob convenient dirlós, es que no tenen maestría en so tocá no se deixin veura per sus amigas que solen fér de dona ve-yá y si no'hu fan així EN XERRIM los promet los encantaré per nom y apellidos.

UN SABATE.

D'ESPORLAS

Senyó Correspondent d'Esporlas d'EN XERRIM

Es teus companyeros barret en má y cul enrera y fent una reverénci arabesca te salu-dan y te diuen que sus joves esporlarinas no van de tú, perque totas estiman els aros y no estan dispuestas a servir de tabacaleras a sa teua

persona. Tots es nostros esforços han resul-tat inútils, apesa que correguéssem tota sa nit p'l mon serçant com en Diógenes amb una llentera encesa, una atlo a que volgués veni a Matines en tú, lo qu'ha estat causa qu' hagui pescat una meula mes grossa que sa cartera d'un ministre venc an'es di que si tens cap pesse disponible enviamós un parey de pastilletas per espesarlám.

Es teus companyeros d'Esporlas.

An es meus companyeros esporlarins. Sou unas inutilitats completas. Aixó de no sobre trobá una atlota a una persona com jo, passa de sé mida.

Un'altre vegada fere sé una crida perque lo que sou voltros no serviu per res.

No me queda mes remey que sercarné una per Sólie, y qu'ha estat no rés.

Y sabreu closcas inútils que malament es esporlarins no vulguin que jo les dugué a sentí cantá sa Sibila, no me quedare per fé companyia an es mussols, sinó que ni acom-panyeré dues d'un cop, y si no no'hu creis venhiuo a veure, a condició que no pesquen mes meules pes camí y no las me carreguen a demut sa meva ésquena.

Adiós esperdenyas acabadas, que si no vos espirrâu més, no serviu per fé una O amb un cul de tassó.

Es CORRESPONSAL

DE MANCÓ

An aquest poble abunden molt es francofíls, mentres qu'és germanófils sa poren conta en sos dits de sus mans: quatre escolans d'amén, algún beato y qualche desequilibrat; y no es raro, per cuánt tenim una partida de joves qu'han habitar a France y com es natural senten simpatias per aquesta nació.

Es pobles petits son com ets atlots que volen fér lo qu'ets homos fan, y així no's extrañ que, seguit sa corrent de sus poblacions mes importants un grupat d'aquests joves també hajin volgut tirá una cana al aire banquetejant s'acabament de sa guerra en sa victori d'ets aliats y, avuy s'han reunits a «Ca'n Ross», ahont ha actuat de «Maitre d'hotel» s'intelligent jove Juan Mir (a) Retigidó, que entre altres plats, els ha servit uns macarrons a l'italiana y un *lapin sauté*, capasos de fú entrá en gana, amb so seu tufillo, an esmés prim de barra; y com no mos hem temut que ni hagüés cap des convidats que patis de mal de caixal, sino que n'h havia qualqu'un, que, a pesá de moldre en sus dues moles no feya jens de segó, escusat es di que han cumplit en sa seu obligació, y han fet es homos an aquell dia, d'una manera admirable.

En Monserrat Martorell, servint, ha lluit sus se vas habilidades de garçon francés, així es que tot ha anat de primera reinant molt d'entusiasme y bon humó. Cuánt s'ha arribat an es *champagne*, (ejem!) que s'admósfera ja s'havia caldejada, hey ha hagut brindis, cant italiá, francés y español por lo jondo y por lo jalto y finalment un discurs a lo Ravanchol pes president des mamporrerós, an aquí quart Deu alló qu'ell sap perqu'heu puha aprofítat si torna al guna cassadora de tors y el troba despetit.

NEY NEY

DE FELANITX

Dissapte passat a las vuit y minuts, quatre o cinc joves cansats d'està a dins una gran Societat de devora s'Arrabal, anaren a pessatja y prengueren cap pes carré d'e la Mafins an es molí «Molendri» amb so fi de visitá unes cuantes gitanes que s'havian refugiatas dins una cotxeria, y cuánt arribaren aquí se quedaren planiats a devant es portal, sense paraula; amb aixó un jove de sa mateixa comparsa qu'és de bona casa y molt calent, s'atracà a devora ellas que s'encalentien enrevoltada, a un foc, y las començà a tirar piropos y una d'ellas que a la vista no estava per floretas, digue a sus altres aludint es des piropos:

Este pollo me parece un carterista
Y es jove ecarterista pensant prenda es pel quedá afeitat, exclamant:

—Aixó es gent de fira!
El sen demà demati siguient sercaren un parey de companyeros més, perque tenían pò y... trobaren se cotxeria buida.

Y are jove «Carterista» te suplicó no tornis fér pùs bravatas amb gitanas perque en sortiras perdent.

DOS DE SA COMPARSA

D'INCA

Hey ha a dins aquest termà a una distànci no molt allunyada de Buje una possessió anomenada «Son Vivot».

En dita possessió hey ha un gran número de missatges essent casi tots bujerrons y llubinés

De entre tots aquests se distingeix motivat a sa gran ignorància de qu'està dotat, don Juan Platillos de Buje (a) «Refalino», guarda

vacas y garrigües, assent más tarpe qu'una en temps y horas podreu dona rabi-nes que sigue marexodó.

Y vamos al grano.

PRIMER PART

Per comensá sa primera part perque sa sagona será més llastimosa comensarem es primés grans des rosari.

Ala idó primera vassa: l'amo d'es Ca-te possá bé d'espícis, las cuales molt sa borosas y noitros parcials tenim a bê re-mediat es gust de s'alle perque olvíja a dins es tinté posari sa sal correspo eit, sa sal va a sa segona vassa.

Segona vassa. —L'amo d'es Ca te diu marcadé y gófo de marinyecs, però va olvida donarté s'alternativa com a jefe de sa siguiente cuadrilla:

1.º Juan Portela. —2.º Barbudo de Cle-villente. —3.º El Vivillo. —4.º José María. —5.º Angelico. —6.º El barquero de Can-tillana y 7.º El bisco del Bojo.

SEGONA PART

Noltros, es dos secretaris protestam y possam a judici d'es bons vecins de Sólie a que juzguen a qui correspongi sus ofensas que tot bon cristia els sa mira en bons uys.

Dius que sa dona d'es nostro President saps ahont va cada dia a las onse a haver de ressa el rosari.

Si preguntam si aquest rosari es igual a n'es que segons rumores has fet ressa a sa seva buerfana de mare?

Com també dius qu'és un mal paperot ana a sa prosseso y a missa, amb això es nostro President posa forqueta y opina que a n'aquest desenfreñat al donem a nets atlots.

Dius també que ets mes homo, que fas mes pés y que ets mes formal qu'és nostro President, noltros te contestam que si es cosa de desafío te afanis y di-geus amb aquinas romanas te vols pessá, nombries padris y ni una balabrá más.

No fasis mira sa illista qu'encare ten direín mes si no tornas es dobbés nu així a sa madona Nicona y d'inde iudic ja ten pots aná de Sólie incien nu y no tornari may més.

SECRETARIS VERDADES

Diumenge passat tengué efecta es Mi-tin de propaganda societaria que va organisa sa «Federació Obrera» de Sólie.

Es local v'assé insuficient per col locari es gròs número de obrés y obreras qu'hev varen asistí.

Ets oradós varen está eloquents, axi v'assé qu'ets aplausos varen essa molts y prolongats.

Lo qu'era atractiu y donava un aspecta agrado eran ses moltísmas jovenetas obreras en sos trajes distins de colorits, que ocupavan sa part interior des salón.

Ala idó, que no sigue es darré.

Máquinas de COSER

Depósito de máquinas para coser y bordar de la acreditada marca

WERTHEIM RÁPIDA

Se admiten toda clase de reparaciones. Enseñanza de bordar gratis a los compradores de dichas máquinas.

Se venden instrumentos de música y piezas de música de todas clases.

GUILLERMO CALVO

Rectoria, 16 =SOLLER

Diearis per 1919

De venta a s'imprenta d'en Calatayud y C. Lluna 27. —SOLLER

SOLLER. Tip. Moderna de Calatayud y C.